

७०३/अ।२६।५
२७७०८

असा. क्र. ७

रजिस्टर्ड नं. एमएच/एमआर/साऊथ-२२९/२००६-०८

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण

प्राधिकृत प्रकाशन

बुधवार, जानेवारी १४, २००९/पौष २४, शके १९३०

स्वतंत्र संकलन म्हणून फाईल करण्यासाठी या भागाला वेगळे पृष्ठ क्रमांक दिले आहेत.

भाग चार

महाराष्ट्र विधानमंडळाचे अधिनियम व राज्यपालांनी प्रख्यापित केलेले अध्यादेश व केलेले विनियम
अनुक्रमणिका

पृष्ठे

सन २००९ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ७.—मुंबई महानगरपालिका अधिनियम, मुंबई प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियम, १९४९, नागपूर शहर महानगरपालिका अधिनियम, १९४८ आणि महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगर पंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम, १९६५ यांमध्ये आणखी सुधारणा करण्याकरिता अधिनियम

५४-६९

दिनांक १४ जानेवारी २००९ रोजी मा. राज्यपालांनी संमती दिलेला महाराष्ट्र विधानमंडळाचा पुढील अधिनियम माहितीसाठी, याद्वारे प्रसिद्ध करण्यात येत आहे.

इ. आ. पटेल,

सचिव, महाराष्ट्र शासन,

विधी व न्याय विभाग.

सन २००९ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ७.

(मा. राज्यपालांची संमती मिळाल्यानंतर महाराष्ट्र शासन राजपत्रात
दिनांक १४ जानेवारी २००९ रोजी प्रथम प्रसिद्ध केलेला अधिनियम.)

मुंबई महानगरपालिका अधिनियम, मुंबई प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियम, १९४९, नागपूर शहर महानगरपालिका अधिनियम, १९४८ आणि महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगर पंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम, १९६५ यांमध्ये आणखी सुधारणा करण्याकरिता अधिनियम.

१९४८ चा मुंबई ३. १९४९ चा मुंबई ५२. १९५० च मध्य नॉन ० कन्स्ट २. १९६५ चा नॉन ४००. ज्याअर्थी, यात यापुढे दिलेल्या प्रयोजनांसाठी, मुंबई महानगरपालिका अधिनियम, मुंबई प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियम, १९४९, नागपूर शहर महानगरपालिका अधिनियम, १९४८ आणि महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगर पंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम, १९६५ यांमध्ये आणखी सुधारणा करणे इष्ट आहे ; त्याअर्थी, भारतीय गणराज्याच्या एकोणसाठव्या वर्षी, याद्वारे पुढील अधिनियम करण्यात येत आहे :—

भाग चार—२०

(५४)

[किंमत : रुपये १८.००]

प्रकरण एक

प्रारंभिक.

संशोधन बाबत
प्रारंभ.

१. (१) या अधिनियमास, महाराष्ट्र महानगरपालिका आणि नगरपालिका (सहावी सुधारणा) अधिनियम, २००८ असे म्हणावे.

(२) तो, राज्य शासन, राजपत्रातील अधिसूचनेद्वारे, नेमून देईल अशा दिनांकास अंमलात येईल आणि वेगवेगळ्या प्रयोजनांसाठी वेगवेगळे दिनांक नेमून देता येतील.

प्रकरण दोन

मुंबई महानगरपालिका अधिनियमाची सुधारणा.

सन १८८८ चा
मुंबई अधिनियम
क्रमांक ३ याच्या
कलम ३७ ची
सुधारणा.

२. मुंबई महानगरपालिका अधिनियम (यस वापुडे, या प्रकरणाला, ज्याच निर्देश "मुंबई महानगरपालिका अधिनियम" असा करण्यात आला आहे), याच्या कलम ३७ मध्ये, पोट-कलम (२) नंतर, पुढील पोट-कलम समाविष्ट करण्यात येईल :-

१८८८ चा
मुंबई ३.

"(२भ) अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती किंवा, यथस्थिती, नगरिकांचा नागासवर्ग यांच्याकरिता राखीव असलेल्या महापौरांच्या पदार्था निवडणुका लढविण्यास इच्छुक असलेल्या प्रत्येक व्यक्तीने, नामनिर्देशनपत्राबरोबर, महाराष्ट्र अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर नागासवर्ग व विशेष नागासवर्ग (जातीचे प्रमाणपत्र देण्याचे व त्याच्या पडताळणीचे विनियमन) अधिनियम, २००० याच्या तरतुदींना अनुसरून सक्षम प्राथेक्य्याने दिलेले जातीचे प्रमाणपत्र व पडताळणी समितीने दिलेले वैधता प्रमाणपत्र सादर करणे आवश्यक असेल."

२००१ चा
यहा. २३.सन १८८८ चा
मुंबई अधिनियम
क्रमांक ३
यामध्ये कलम
२००अ समाविष्ट
करणे.

३. मुंबई महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम २०० नंतर, पुढील कलम समाविष्ट करण्यात येईल :-

मालमत्ता करार्थी
रक्कम आगाऊ
मरणातून सुट.

"२००अ. या अधिनियमामध्ये काहीही अंतर्भूत असले तरी, मालमत्ता कर देण्याकरिता मुख्यतः पात्र असणारी कोणतीही व्यक्ती, असा कर, त्या प्रयोजनाकरिता विनात विनिर्दिष्ट केलेल्या दिनांकापूर्वी भरत असेल किंवा असा कर, संपूर्ण वर्षाकरिता आगाऊ भरत असेल तर, तिला महानगरपालिका, सर्वसाधारण शुल्काद्वारे निर्धारित करील अशा दराने मालमत्ता कर भरण्यातून सुट देण्यात येईल आणि मालमत्तेच्या वापरकर्त्याच्या वेगवेगळ्या वर्गाकरिता अशी सुट देण्याचे वेगवेगळे दर विनिर्दिष्ट करता येतील."

४. मुंबई महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम २१६ नंतर, पुढील कलम समाविष्ट करण्यात येईल :-

सन १९८८ चा
मुंबई अधिनियम
क्रमांक ३
यामध्ये कलम
२१६ समाविष्ट
करणे.

“ २१६अ. या अधिनियमाच्या कलम २१६ किंवा इतर कोणत्याही तरतुदींमध्ये काहीही अंतर्भूत असले तरी, महानगरपालिकेस, जी व्यक्ती किंवा व्यक्तीचा नाव महानगरपालिकेने निश्चित केलेल्या वेळापत्रकानुसार, गलनता करच्या थकबाकीची रक्कम प्रदान करील. अशा, गलनता कर प्रदान करणाऱ्यास प्रथमतः पत्र असलेल्या कोणत्याही व्यक्तीला किंवा व्यक्तीच्या जगांला, राज्य शासन मान्य करील अशी सूट देता येईल.”.

कराची थकबाकी
प्रदान करण्यातून
सूट देण्याचा
महानगरपालिकेचा
अधिकार.

प्रकरण तीन

मुंबई प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियम, १९४९ याचा सुधारणा.

१९४९ चा
मुंबई ५९. ५. मुंबई प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियम, १९४९ (आत येणारे, या प्रकरणात, ज्याचा निर्देश प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियम ” असा करण्यात आला आहे), याच्या कलम ४ मध्ये, पोट-कलम (१) मध्ये, खंड (ब अ) रेंजची, पुढील खंड दाखल करण्यात येतील :-

सन १९४९ चा
मुंबई अधिनियम
क्रमांक ५९
याच्या कलम ४
ची सुधारणा.

“(ब अ) प्रभाग समिती;
(ब ब) महापौर; आणि ”.

६. प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम १९ मध्ये, पोट-कलम (१अ) नंतर, पुढील पोट-कलम समाविष्ट करण्यात येईल :-

सन १९४९ चा
मुंबई अधिनियम
क्रमांक ५९
याच्या कलम १९
ची सुधारणा.

“(१ब) अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती किंवा, यथास्थिती, नागरिकांना मागासवर्ग यांच्याकरिता राखीव असलेल्या महापौराच्या पदासाठी निवडणूक लढविण्यास इच्छुक असलेल्या प्रत्येक व्यक्तीने, नामनिर्देशनपत्राबरोबर, महाराष्ट्र अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागासवर्ग (जातीचे प्रमाणपत्र देण्याचे व त्याच्या पडताळणीचे विनियमन) अधिनियम, २००० याच्या तरतुदींना अनुसरून सक्षम प्राधिकाराने दिलेले जातीचे प्रमाणपत्र व पडताळणी समितीने दिलेले वैधता प्रमाणपत्र सादर करणे आवश्यक असेल.”.

२००१ चा
महा. २३.

७. प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम १४० नंतर, पुढील कलमे समाविष्ट करण्यात येतील :-

सन १९४९ चा
मुंबई अधिनियम
क्रमांक ५९ या
मध्ये कलम
१४०चा आणि
१४०अ समाविष्ट
करणे.

मालमत्ता करची
रखून भराऊ
भरण्यातून सूट

“ १४०अ. या अधिनियमाच्या तरावरी नोंदविलेल्या अशा तरी, मालमत्ता कर देण्याकरिता मुख्यतः पात्र असणारी कोणत्याही व्यक्ती, यातून त्या व्यक्तीला हाकितेल्या विलत विनिर्दिष्ट केलेल्या निर्नांकापुर्वी भरत असलेल्या रकमेवर, यातून त्या व्यक्तीला आगाऊ भरत असलेल्या तर, तिच्या महानगरपालिका, सर्वसाधारण आस्थापना निधीच्या असेल अशा इताने मालमत्ता कर भरण्यातून सूट देण्यात येईल आणि मालमत्ता कर भरण्यातून त्या व्यक्तीच्या वर्गाकरिता अशी सूट देण्याचे वेगवेगळे दर विनिर्दिष्ट करण येतील.

पारिस्थितिकीयदृष्ट्या
लाभदायक
योग्यतेची
अंमलबजावणी
करण्याकरिता
मालमत्ता करतून
सूट किंवा
परतावा.

१४०ब. या अधिनियमाच्या तरावरी नोंदविलेल्या अशा तरी, कलमाच्या प्रयोजनार्थ राज्य शासन किंवा महानगरपालिका ठरवून घेऊन अशी पर्यावरण संरक्षणाला लाभदायक योजनांची अंमलबजावणी करण्यात येत असेल अशा बाबतीतून आणि योजनांच्या अंतर्गत महानगरपालिका, सर्वसाधारण वा विशेष आदेशाद्वारे, निर्धारित केलेल्या इताने मालमत्ता कर भरण्यातून सूट किंवा परतावा देईल आणि पारिस्थितिकीयदृष्ट्या लाभदायक असेल अशा महानगरपालिका किंवा राज्य शासन यांनी निश्चित केलेल्या मासाला न्याय्यतेची योजना अशा अर्थाने समावेश होत.”

सरादीकरण.— या कलमाच्या अन्वये, “ पारिस्थितिकीयदृष्ट्या लाभदायक योजना ” या शब्दप्रयोगात पावसाचे पाणी संकलनाच्या योजनेच्या, वृक्षोपयोग्यता, सौर ऊर्जेचा वापर आणि इतर अपारंपरिक ऊर्जास्रोत, संवर्धन वानस्पत्यिक वानस्पत्यिक किंवा पर्यावरणानुकूल आणि पारिस्थितिकीय लाभदायक दृष्टीने पाहता आलेल्या किंवा इतर महानगरपालिका किंवा राज्य शासन यांनी निश्चित केलेल्या मासाला न्याय्यतेची योजना अशा अर्थाने समावेश होत.”

सन १९४९ चा
गुंढ अधिनियम
क्रमांक ५९
कामध्ये कलम
१५२-१अ
समाविष्ट करणे.

कराची थकबाकी
प्रदान करण्यातून
सूट देण्याचा
महानगरपालिकेचा
अधिकार.

८. मुंबई प्रॉविज महानगरपालिकेच्या अधिनियम १९४१ च्या कलम १५२ नंतर, पुढील कलम समाविष्ट करण्यात येईल :—

“ १५२-१अ. या अधिनियमाच्या कलम १५२ नंतर अशा अर्थाने जोणत्याही तरतुदीमध्ये काहीही अंतर्भूत असले तरी, महानगरपालिकेच्या, यातून त्या व्यक्तीला हाकितेल्या विलत विनिर्दिष्ट केलेल्या वेळापत्रकानुसार, या व्यक्तीच्या वर्गाकरिता अशी सूट देण्यात येईल. अशा, मालमत्ता कर प्रदान करण्यास प्रयत्नः पात्र व्यक्तीच्या वर्गाकरिता अशा अर्थाने व्यक्तीच्या वर्गाला, राज्य शासन मान्य करील अशी सूट देण्यात येईल.”

(संशोधन मंत्रालय)

नागपूर शहर महानगरपालिका अधिनियम, १९४८ चाची सुधारणा.

सन १९५० चा
मध्य-प्रान्त व
बनारस
अधिनियम
क्रमांक २ च्या
कलम ६ ची
सुधारणा.

९. नागपूर शहर महानगरपालिका अधिनियम १९४८ च्या कलम १५२, या प्रकरणात, त्याचा निर्देश “ नागपूर महानगरपालिका अधिनियम ” असा करण्यात येईल.

याच्या कलम ६ मधील, खंड (ग), च्या पुढील अन्वये, असा अर्थाने समाविष्ट :—

“ (ब-१) प्रभाग समिती.”

१९५० चा
मध्य-प्रान्त
व बनारस
२.

१०. नागपूर महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम २० मध्ये, पोट-कलम (२) नंतर, पुढील पोट-कलम समाविष्ट करण्यात येईल :-

“ (२ अ) अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती किंवा, यथास्थिति, -भाषिकांचा मागास प्रवर्ग यांच्याकरिता राष्ट्रीय अस्तित्वयुक्त महापौराच्या पदासाठी निवडणूक लढावण्यास इच्छुक असलेल्या प्रत्येक व्यक्तीने, नामनिर्देशनपत्राबरोबर, महाराष्ट्र अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागास वर्ग व विशेष मागास प्रवर्ग (जातीचे प्रमाणपत्र देण्याचे व त्याच्या पडताळणीचे विनियमन) अधिनियम, २००० याच्या तरतुदींना अनुसरून सक्षम प्राधिकार्याने दिलेले जातीचे प्रमाणपत्र व पडताळणी समितीने दिलेले वैधता प्रमाणपत्र सादर करणे आवश्यक असेल. ”

२००९ या
नं. २३.

सन १९५० या
मध्य-प्रंत व
पन्हाड
अधिनियम
क्रमांक २ याच्या
कलम २० ची
सुधारणा.

११. नागपूर महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम ११८ ऐवजी, पुढील कलम दाखल करण्यात येतील :-

“ ११८. या अधिनियमामध्ये काहीही अंतर्भूत असले तरी, मालमत्ता कर देण्याकरिता मुख्यतः पात्र असणारी कोणतीही व्यक्ती, अशा कर, त्या प्रयोजनाकरिता विलास विनिर्दिष्ट केलेल्या दिनांकापूर्वी भरत असेल किंवा अशा कर संपूर्ण वापराकरिता आगाऊ भरत असेल तर, विलास, राज्य शासन वा महानगरपालिका या कलमाच्या प्रयोजनासाठी निश्चित करील अशा, परिस्थितिकेयदृष्ट्या लाभदायक योजनेची अंमलबजावणी करण्यात येत असेल अशा जमिनीच्या आणि इमारतीच्या बाबतीत महानगरपालिका, सर्वसाधारण वा विशेष आदेशाद्वारे, निर्धारित करील अशा दराने मालमत्ता कर भरण्यातून सूट आणि मालमत्तेच्या वापरकर्त्याच्या वेगवेगळ्या वर्गांकरिता अशी सूट किंवा परतावा देण्याचे वेगवेगळे दर विनिर्दिष्ट करता येतील.

सन १९५० या
मध्य-प्रंत व
पन्हाड
अधिनियम
क्रमांक २ याच्या
कलम ११८
ऐवजी दाखल
करणे

मालमत्ता
कराची रक्कम
अग्राऊ
भरण्यातून सूट

११८अ. या अधिनियमामध्ये काहीही अंतर्भूत असले तरी, या कलमाच्या प्रयोजनार्थ राज्य शासन किंवा महानगरपालिका ठरवून देईल अशी परिस्थितिकेयदृष्ट्या लाभदायक योजनेची अंमलबजावणी करण्यात येत असेल अशा जमिनीच्या व इमारतीच्या बाबतीत महानगरपालिका, सर्वसाधारण वा विशेष आदेशाद्वारे, निर्धारित करील अशा दराने मालमत्ता कर भरण्यातून सूट किंवा परतावा देता येईल आणि परिस्थितिकेयदृष्ट्या लाभदायक योजनेची अंमलबजावणी करण्याकरिता आणि ती चालू ठेवण्याकरिता उपाययोजनांची न्यायाद लक्षात घेऊन, सूट किंवा परतावा देण्याचे वेगवेगळे दर निर्धारित करता येतील.

परिस्थितिकेय-
दृष्ट्या
लाभदायक
योजनेची
अंमलबजावणी
करण्याकरिता
मालमत्ता
करातून सूट.

स्पष्टीकरण.— या कलमाच्या प्रयोजनार्थ, “ परिस्थितिकेयदृष्ट्या लाभदायक योजना ” या शब्द प्रयोगात पावसाचे पाणी साठवण्याची व्यवस्था, कुमी मिश्र खत, सौरऊर्जेचा वापर आणि पुनर्वापर करता येण्याजोगी इतर ऊर्जा साधने, सांडपाण्याचे पुनश्चक्रण आणि पुनर्वापर किंवा पर्यावरणानुकूल आणि परिस्थितिकेय लाभदायक गृहनिर्माण यांना चालना देणारी किंवा महानगरपालिका किंवा राज्य शासन यांनी निश्चित केलेली यासारखी कोणतीही योजना, या गोष्टींचा समावेश होतो. ”

सन १९५० चा
महाराष्ट्र
अधिनियम
क्रमांक २ नामधे
अंश १९७३
समाविष्ट करणे.

१२. महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम १६७ नंतर, पुढील कलम समाविष्ट करण्यात येईल :-

कराची
व्यक्तीची प्रदान
करणानुसार
वैधता
महानगरपालिका
अधिनियम.

“ १६७अ. कलम १६७ मध्ये किंवा या अधिनियमाच्या अन्य कोणत्याही तरतुदीमध्ये काहीही अंतर्भूत असले तरी, महानगरपालिकेस, जो व्यक्ती किंवा जे व्यक्तींचे वर्ग, महानगरपालिकेने निश्चित केलेल्या वेळापत्रकांनुसार, मात्स्यीकराच्या धर्मावरून प्रदान करील, अशा, मोलभना कर प्रदान करण्यास प्रथमतः पात्र असलेल्या कोणत्याही व्यक्तीला किंवा व्यक्तींच्या वर्गाला राज्य शासन मान्य करील अशी सूट वेत येईल. ”

प्रकरण पाच

महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगर पंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम, १९६५ याची सुधारणा.

सन १९६५ चा
महाराष्ट्र
अधिनियम
क्रमांक ४२
याच्या कलम
१ ची
सुधारणा.

१३. महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगर पंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम, १९६५ (यात यादुळे, या १९६५ चा
महा. ४०.
प्रकरणात ज्याचा निर्देश “ नगरपरिषदा अधिनियम ” असा करण्यात आला आहे) याच्या कलम ९ मध्ये,
पोंट-कलम (१) मध्ये, खंड (ब) गधील, “ परिषदेने ” या मजकुराऐवजी, “ निवडणुकांकाने ” हा मजकूर १९९४ चा
महा. ४२.
दाखल करण्यात येईल.

सन १९६५ चा
महाराष्ट्र
अधिनियम
क्रमांक ४०
नामधे कलम
५१-१२
समाविष्ट
करणे.

१४. नगरपरिषदा अधिनियमाच्या कलम ५१-१२ नंतर, पुढील कलम समाविष्ट करण्यात येईल :-

समाप्तीच्या
राखीव
पदावरून
निवडणुका
अर्जाद्वारे
व्यक्तीचे
जातीचे
प्रमाणपत्र व
वैधता
प्रमाणपत्र सादर
करणे.

“ ५१-१२. अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती किंवा, यथार्थाने, नागरिकांच्या मागास प्रवर्ग
यांच्यावर्गास राखीव असलेल्या मंडळाच्या पदासाठी निवडणुका लढविण्यास इच्छुक असलेल्या
प्रत्येक व्यक्तीने, नामनिर्देशनपत्राबरोबर, महाराष्ट्र अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, विमुक्त जाती,
भटक्या जमाती, इतर मागास वर्ग व विशेष मागास प्रवर्ग (जातीचे प्रमाणपत्र देण्याचे व त्याच्या
पडताळणीचे विनियमन) अधिनियम, २००० याच्या तरतुदीना अनुसरून स्वसमर्थप्राप्त्याने दिलेले
जातीचे प्रमाणपत्र व पडताळणी समितीने दिलेले वैधता प्रमाणपत्र सादर करणे आवश्यक असेल. ”

२००२
चा
महा.
२३

१५. नगरपालिका अधिनियमाच्या कलम १२७ नंतर, पुढील कलम समाविष्ट करण्यात येतील :—

सन १९६५ या
महात्तम
अधिनियम
अंकीक ४०
धामध्ये कलम
१२७अ च
१२७ब
समाविष्ट
कराय.

१२७अ. या अधिनियमामध्ये काहीही अंतर्भूत असले तरी, मालमत्ता कर देण्याबाबतचा नमुन्यात पात्र असणारी कोणतीही व्यक्ती, असा कर, त्या प्रयोजनाकरिता विजात निर्निर्दिष्ट केलेल्या दिनांकापूर्वी भरत असेल किंवा असा कर संपूर्ण ठरवाकरता आगाऊ भरत असेल तर, तिला, राज्य शासन वा नगरपालिका या प्रकल्पाच्या प्रयोजनासाठी निश्चित करील अशा पारिस्थितीकीयदृष्ट्या लाभदायक योजनेची अंमलबजावणी करण्यात येत असेल अशा जमिनीच्या आणि इमारतीच्या बाबतीत नगरपालिकेकडून, सर्वसाधारण व विशेष आदेशाद्वारे, निर्धारित करील अशी दराने मालमत्ता कर भरण्यातून सूट किंवा परतावा देण्यात येईल आणि मालमत्तेच्या वगवेगळ्या वेगवेगळ्या वर्गांवरील अशी सूट किंवा परतावा देण्याचे वेगवेगळे दर निर्निर्दिष्ट करता येतील.

मालमत्ता
कराची रक्कम
आगाऊ
भरण्यातून सूट

१२७ब. या अधिनियमात काहीही अंतर्भूत असले तरी, या कलमाच्या प्रयोजनार्थ राज्य शासन किंवा नगरपालिका ठरवून देईल अशा शहरातील जमिनीच्या आणि इमारतीच्या बाबतीत पारिस्थितीकीयदृष्ट्या लाभदायक योजनेची अंमलबजावणी करण्यात येत असेल तर, नगरपालिकेकडून, सर्वसाधारण या विशेष आदेशाद्वारे, निर्धारित करील अशा दराने मालमत्ता कर भरण्यातून सूट किंवा परतावा देण्यात येईल आणि पारिस्थितीकीयदृष्ट्या लाभदायक योजनेची अंमलबजावणी करण्याकरिता आणि ती चालू ठेवण्याकरिता उपाययोजनांची मर्यादा लक्षात घेऊन, सूट किंवा परतावा देण्याचे वेगवेगळे दर निर्धारित करता येतील.

पारिस्थितीकीय-
दृष्ट्या
लाभदायक
योजनेची
अंमलबजावणी
करण्याकरिता
मालमत्ता
करातून सूट
किंवा परतावा

स्पष्टीकरण.— या कलमाच्या प्रयोजनार्थ, “ पारिस्थितीकीयदृष्ट्या लाभदायक योजना ” या शब्द प्रयोगात पावसाचे पाणी साठवण्याची व्यवस्था, कुमी मिश्र खेत, सौरऊर्जेचा वापर आणि पुनर्वापर करता येण्याजोगी इतर ऊर्जा साधने, सांडपाण्याचे पुनश्चक्रण आणि पुनर्वापर किंवा पर्यावरणानुकूल आणि पारिस्थितीकीय लाभदायक गृहनिर्माण यांना चालना देणारी किंवा गृहनिर्माणालिका किंवा राज्य शासन यांनी निश्चित केलेली यासारखी कोणतीही योजना, वा गोष्टीचा समावेश होतो.”

सन १९९५ चा
वित्तवर्षात
आधीन- १
बनाना ४०
आपण केल्या
१९९५ सालात
करणे.
बसणी
यकदीना प्रदान
करणे द्या. सुद्ध
दण्डाना आण
अपणवना
न्यायकार.

१६. नगरपालिका अधिनियम १९९५ च्या अन्वयेत केल्या जाणाऱ्या कामात येईल :-

" १६७अ. केल्या जाणाऱ्या कामात आणून अन्य कामातही तरतुदीमध्य काहीही अंतर्भूत असले तरी, नगरपालिका अधिनियम १९९५ च्या अन्वयेत नगरपालिकेने विविध कामे केल्या वेळापत्रानुसार, मालमत्ता देण्यात येऊन कामे संपादन करील. अथवा, मालमत्ता बळ प्रदान करण्यास प्रथमतः मात्र अंतराळीय कामात येऊन यकदीना देण्यात येऊन राज्य शासना मान्य करील अशी सूट द्या येईल."

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण
प्राधिकृत प्रकाशन

बुधवार, जानवारी १४, २००९/पौष २४, शके १९३०

स्वतंत्र संकलन म्हणून फाईल करण्यासाठी या भागाला वेगळे पृष्ठ क्रमांक दिले आहेत.

भाग आठ

महाराष्ट्र विधानमंडळाचे अधिनियम व राज्यपालांनी प्रख्यापित केलेले अध्यादेश व केलेले विनियम आणि विधी व न्याय विभागाकडून प्राप्त झालेले विवेक (इंग्रजी अनुवाद).

In pursuance of clause (3) of Article 356 of the Constitution of India, the following translation in English of the Maharashtra Municipal Corporations and Municipal Councils (Sixth Amendment) Act, 2008 (Mah. VII of 2009) is hereby published under the authority of the Governor.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

H. B. PATIL,

Secretary to Government,
Law and Judiciary Department.

MAHARASHTRA ACT No. VII OF 2009.

(First published after having received the assent of the Governor in the "Maharashtra Government Gazette" on the 14th January 2009).

An Act further to amend the Mumbai Municipal Corporation Act, the Bombay Provincial Municipal Corporations Act, 1949, the City of Nagpur Corporation Act, 1918 and the Maharashtra Municipal Councils, Nagar Panchayats and Industrial Townships Act, 1965.

Bom. III
of 1888
Bom.
IX of
1949
C.P. and
Berar II
of 1950
Mah. XI
of 1965

WHEREAS, it is expedient further to amend the Mumbai Municipal Corporation Act, the Bombay Provincial Municipal Corporations Act, 1949, the City of Nagpur Corporation Act, 1918 and the Maharashtra Municipal Councils, Nagar Panchayats and Industrial Townships Act, 1965, for the purposes hereinafter appearing; it is hereby enacted in the Fifty-ninth Year of the Republic of India as follows:—

२००९

भाग आठ-३३

[विषय : ...]

CHAPTER I

PREAMBLE

Short title
and
commencement.

1. (1) This Act may be called the Maharashtra Municipal Corporations and Municipal Councils (Sixth Amendment) Act, 2008.

(2) It shall come into force on such date as the State Government may, by notification in the *Official Gazette*, appoint, and different dates may be appointed for different provisions of this Act.

CHAPTER II

AMENDMENTS TO THE MUMBAI MUNICIPAL CORPORATION ACT

Amendment
of section 37
of Bom. III of
1888.

2. In section 37 of the Mumbai Municipal Corporation Act (hereinafter, in this Chapter, referred to as "the Mumbai Corporation Act"), after sub-section (2), the following sub-section shall be inserted, namely :—

Bom.
III of
1888.

"(2A) Every person desirous of contesting election to the office of the Mayor reserved for the Scheduled Castes, Scheduled Tribes or, as the case may be, Backward Class of Citizens, shall be required to submit, alongwith the nomination paper, Caste Certificate issued by the Competent Authority and the Validity Certificate issued by the Scrutiny Committee in accordance with provisions of the Maharashtra Scheduled Castes, Scheduled Tribes, Denotified Tribes (*Vimukta Jatis*), Nomadic Tribes, Other Backward Classes and Special Backward Category (Regulation of Issuance and Verification of) Caste Certificate Act, 2000."

Mah.
XXIII
of
2001.

Insertion of
section 200A
in Bom. III of
1888.

3. After section 200 of the Mumbai Corporation Act, the following section shall be inserted, namely :—

Rebate in
respect of
advance
payment of
tax.

"200A. Notwithstanding anything contained in this Act, the Corporation may, by general or special order give such rebate in the payment of property tax as the Corporation may, from time to time decide, to any person, primarily liable for payment of the property tax, who pays such tax, before the date specified in the Bill for the purpose or, pays such tax for the entire year in advance, and different rates of rebate may be specified for different classes of user of the property."

Insertion of
section 216A
in Bom. III of
1888.

4. After section 216 of the Mumbai Corporation Act, the following section shall be inserted, namely :—

Power of
Corporation
to grant
rebate for
payment of
arrears of
tax.

"216A. Notwithstanding anything contained in section 216 or any other provisions of this Act, the Corporation may, grant such rebate, as may be approved by the State Government, to any person or class of persons, primarily liable for payment of property tax, who pays the amount of arrears of the property tax as per the schedule of payment fixed by the Corporation."

CHAPTER 1.1

AMENDMENTS TO THE BOMBAY PROVINCIAL
MUNICIPAL CORPORATIONS ACT, 1949

- B. M. LIX of 1949
5. In section 4 of the Bombay Provincial Municipal Corporations Act, 1949 (hereinafter, in this Chapter referred to as "the Provincial Municipal Corporations Act"), in sub-section (1), for clause (BA), the following clauses shall be substituted, namely —
- "(BA) a Wards Committee,
(BB) a Mayor; and"
- 6 In section 19 of the Provincial Municipal Corporations Act, after sub-section 1A, the following sub-section shall be inserted, namely —
- "1B) Every person desirous of contesting election to the office of the Mayor reserved for the Scheduled Castes, Scheduled Tribes or, as the case may be, Backward Class of Citizens shall be required to submit alongwith the nomination paper, Caste Certificate issued by the Competent Authority and the Validity Certificate issued by the Scrutiny Committee in accordance with the provisions of the Maharashtra Scheduled Castes, Scheduled Tribes, De-notified Tribes (Vimukta Jatis), Nomadic Tribes, Other Backward Classes and Special Backward Category (Regulation of Issuance and Verification of) Caste Certificate Act, 2000"
- 7 After section 140 of the Provincial Municipal Corporations Act, the following sections shall be inserted, namely —
- "140A. Notwithstanding anything contained in this Act, the Corporation may, by general or special order give such rebate in the payment of property tax, as the Corporation may, from time to time decide, to any person, primarily liable for payment of the property tax, who pays such tax, before the date specified in the Bill for the purpose or pays such tax for the entire year in advance, and different rates of rebate may be specified for different classes of user of the property
- 140B. Notwithstanding anything contained in this Act, a rebate or remission in payment of property tax, in respect of a land and building wherein any ecologically beneficial scheme as may be identified for the purposes of this section, by the State Government or the Corporation is being implemented, shall be given at such rate as the Corporation may, by general or special order determine and different rates of rebate or remission may be specified having regard to the nature and extent of the measures adopted for implementation of ecologically beneficial scheme
- Explanation.* For the purposes of this section "ecologically beneficial scheme" includes rain water harvesting system, vermi composting, use of solar energy and other non conventional sources of energy, recycling and re-use of waste water, or any scheme for promoting environment friendly and ecologically beneficial building construction or the like, as the Corporation or the State Government may identify."

Amendment
of section 4
of Bom.
LIX of
1949Amendment
of section 19
of Bom. LIX
of 1949Insertion of
sections 41A
and 40B in
Bom. LIX of
1949.Rebate in
property tax
for advance
paymentRebate or
remission in
property tax
for
implementing
ecologically
beneficial
scheme

Section 152-1A. Notwithstanding any provision contained in section 152 or any other provision of the act of incorporation may, grant such rebate, as may be authorized by the Government, to any person or class of persons who shall be the payment of property tax who pays the amount of the property tax, as per the schedule of payment fixed by the Government.

AMENDMENTS TO THE NATIONAL HOUSING ACT 1948

Amendment 10 In section 20 of the National Security Act, after the section of section 20 the following shall be inserted:—

2A. Every person who is a member of the National Security Council shall be a member of the National Security Council.

" 2A. Every person applying for admission to the office of the Mayor reserved for Scheduled Caste persons as Scheduled Caste, as the case may be, shall be required to submit, along with the application, a caste Certificate issued by the Competent Authority. A caste Certificate issued by the Secretary, Government of Madras, in pursuance of the provisions of the Madras Caste Schedules (Amendment) Act, 1952, shall be deemed to be a caste Certificate. Non-Madras Caste Schedules, Forward Category, Backward Category, and Verification of Caste Certificate Act, 2001."

Subsection 11. For section _____, the _____ factor. Also, the following:

_____ of section _____

1. _____

_____ Bear

1. _____

Rebate
property
tax for
advance
payment

"118 Notwithstanding to whomsoever retained in this Act the Corporation may be authorized to receive, give such rebate, in the payment of property tax, the Corporation may, from time to time, deduct to any person or persons the payment of the property tax who pays such tax in advance as specified in the Bill for the purpose or purposes of such tax in advance and different rates of rebate may be provided for different uses of the property

1184. Notwithstanding any provision contained in the Act in relation to rebate or remission in payment of property tax in respect of land and building wherein a school or educational scheme may be identified for the purpose of exemption by the State Government or the Corporation, being a school or educational institution, the rate as the Corporation is liable to collect shall be given a separate and different rates, which rates may be specified having

regard to the nature and extent of the measures adopted for implementation of the ecologically beneficial scheme.

Explanation.—For the purposes of this section, "ecologically beneficial scheme" includes rain water harvesting system, vermi composting, use of solar energy and other non-conventional sources of energy, recycling and re-use of waste water, or any scheme for promoting environment friendly and ecologically beneficial building construction, or the like, as the Corporation or the State Government may identify."

12. After section 167 of the Nagpur Corporation Act, the following section shall be inserted, namely:

Insertion of section 167A in G.P. and Berar II of 1950.

"167A. Notwithstanding anything contained in section 167 or any other provisions of this Act, the Corporation may, grant such rebate, as may be approved by the State Government, to any person or class of persons, primarily liable for payment of property tax, who pays the amount of arrears of the property tax, as per the Schedule of payment fixed by the Corporation."

Power of Corporation to grant rebate for payment of arrears of tax.

CHAPTER V

AMENDMENTS TO THE MAHARASHTRA MUNICIPAL COUNCILS, NAGAR PANCHAYATS AND INDUSTRIAL TOWNSHIPS ACT, 1965.

Mah. XI. of 1965. 13. In section 9 of the Maharashtra Municipal Councils, Nagar Panchayats and Industrial Townships Act, 1965 (hereinafter, in this Chapter, referred to as "the Municipal Councils Act"), in sub-section (1), in clause (b), for the word "Council" the word "Collector" shall be substituted.

Amendment of section 9 of Mah. XI. of 1965.

14. After section 51-1A of the Municipal Councils Act, the following section shall be inserted, namely:

Insertion of section 51-1B in Mah. XI. of 1965.

"51-1B. Every person desirous of contesting election to the office of the President reserved for the Scheduled Castes, Scheduled Tribes or, as the case may be, Backward Class of Citizens, shall be required to submit, alongwith the nomination paper, Caste Certificate issued by the Competent Authority and the Validity Certificate issued by the Scrutiny Committee in accordance with the provisions of the Maharashtra Scheduled Castes, Scheduled Tribes, De-notified Tribes (Vimukta Jati), Nomadic Tribes, Other Backward Classes and Special Backward Category (Regulation of Issuance and Verification of) Caste Certificate Act, 2000."

Person contesting election for reserved office of President to submit Caste Certificate and Validity Certificate.

Mah. XXIII of 2001.

Insertion of
sections
127A and
127B in
Mah. XL of
1965.

15. After section 127 of the Municipal Councils Act, the following sections shall be inserted, namely :—

Rebate in
property
tax for
advance
payment.

“ 127A. Notwithstanding anything contained in this Act, the Council may, by general or special order, give such rebate, in the payment of property tax, as the Council may from time to time decide, to any person, primarily liable for payment of the property tax, who pays such tax before the date specified in the Bill for the purpose or, pays such tax for the entire year in advance, and different rates of rebate may be specified for different classes of user of the property.

Rebate or
remission in
property tax
for
implementing
ecologically
beneficial
scheme.

127B. Notwithstanding anything contained in this Act, a rebate or remission in payment of property tax, in respect of a land and building wherein any ecologically beneficial scheme, as may be identified for the purposes of this section, by the State Government or the Council, is being implemented, shall be given at such rate as the Council may, by general or special order, determine and different rates of rebate or remission may be specified having regard to the nature and extent of the measures adopted for implementation of the ecologically beneficial scheme.

Explanation.—For the purposes of this section “ecologically beneficial scheme” includes rain water harvesting system, vermi composting, use of solar energy and other non-conventional sources of energy, recycling and re-use of waste water, or any scheme for promoting environment friendly and ecologically beneficial building construction, or the like, as the Council or the State Government may identify.”

Insertion of
sections
167A in
Mah. XL of
1965.

16. After section 167 of the Municipal Councils Act, the following sections shall be inserted, namely :—

Power of
Council to
grant
rebate for
payment of
arrears of
tax.

“ 167A. Notwithstanding anything contained in section 167 or any other provisions of this Act, the Council may, grant such rebate, as may be approved by the State Government, to any person or class of persons, primarily liable for payment of property tax, who pays the amount of arrears of the property tax, as per the schedule of payment fixed by the Council.”

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण
प्राधिकृत प्रकाशन

गुरुवार, फेब्रुवारी १२, २००९/माघ १२, शके १९३०

स्वतंत्र संकलन म्हणून फाईल करण्यासाठी या भाषांत वंगळे पृष्ठ क्रमांक दिले आहेत.

भाग आठ

महाराष्ट्र विधानमंडळाचे अधिनियम व राज्यपालांनी प्रख्यापित केलेले अध्यादेश व केलेले विनियम आणि विधी व न्याय विभागाकडून आलेली विधेयके (इंग्रजी अनुवाद).

ERRATA

In the English translation of the Maharashtra Municipal Corporations and Municipal Councils (Sixth Amendment) Act, 2008 (Mah.VII of 2009), published in the *Maharashtra Government Gazette, Extraordinary*, Part VIII, dated the 14th January 2009, at pages 52-57,—

on page 55,—

(i) in line 1 and 2, for "Bombay Provincial Municipal Corporations Act, 1949" read "Provincial Municipal Corporations Act";

(ii) in line 4 and 5, in the margin, for "Bom. III of 1888" read "Bom.LIX of 1949";

(iii) in line 30, for "be" read "by".